

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΠΑ020	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου, Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5737		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα διαχειρίζονται με ευχέρεια τα βασικά εννοιολογικά εργαλεία της κοινωνιολογίας • Θα έχουν μια συνολική εποπτεία των κυριότερων επιστημολογικών παραδόσεων στο πεδίο της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και των εκφραστών τους • Θα έχουν κατανοήσει τις μακρο-κοινωνιολογικές σχέσεις ανάμεσα στο εκπαιδευτικό σύστημα και άλλους θεσμούς (π.χ. οικογένεια, κράτος, οικονομικούς θεσμούς κλπ.) • Θα είναι ικανοί/ές να ερμηνεύσουν κοινωνιολογικά τις επιπτώσεις της εκπαίδευσης σε τομείς όπως η εργασία, η κοινωνική κινητικότητα κλπ. • Θα έχουν ανακαλύψει τη σημασία της μελέτης των κοινωνικών διεργασιών στο μικρο-επίπεδο της καθημερινότητας του σχολείου και της σχολικής τάξης (θα μπορούν λοιπόν να προσεγγίσουν το σχολείο ως μικρο-κοινωνία) • Θα έχουν κατανοήσει τους μηχανισμούς παραγωγής και αναπαραγωγής των κοινωνικών

ανισοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης και θα μπορούν συνεπώς να προσεγγίσουν τις εκπαιδευτικές ανισότητες μέσα από τη σχέση τους με παράγοντες όπως η κοινωνική τάξη, το φύλο, η εθνότητα, η «φυλή» κ. ά.

- Θα έχουν αναπτύξει την ικανότητα ανάλυσης εκπαιδευτικών πολιτικών και λόγων (discourses) σε ποικίλα κοινωνικο/πολιτισμικά συμφραζόμενα.
- Θα είναι σε θέση να στοχαστούν κριτικά πάνω στη δική τους υποκειμενικότητα μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα στο οποίο ανήκουν και με το οποίο αλληλεπιδρούν.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης αφορά τόσο στις πολύπλοκες σχέσεις του εκπαιδευτικού θεσμού με την κοινωνία (μακρο-επίπεδο) όσο και στη διερεύνηση διαδικασιών εντός του σχολικού θεσμού (μικρο-επίπεδο). Έχοντας ως κεντρικό πυλώνα την προβληματική των κοινωνικών ανισοτήτων στο πεδίο της εκπαίδευσης (επιδράσεις στη σχολική επιτυχία ή αποτυχία) και την εξέταση του ρόλου του σχολείου ως προς την ανα(παρα)γωγή αυτών, αναπόφευκτα διασταυρώνεται με την κοινωνιολογία της εξουσίας και την κοινωνιολογία της γνώσης.

Αφού μνηθούμε στα βασικά εννοιολογικά εργαλεία της κοινωνιολογικής επιστήμης (κοινωνικός θεσμός, κοινωνικοποίηση, κοινωνική διαστρωμάτωση, κοινωνικός έλεγχος, πολιτισμικό κεφάλαιο κλπ.) θα ιχνηλατήσουμε τη διαδρομή συγκρότησης της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης ως αυτόνομου επιστημονικού πεδίου. Στη συνέχεια θα προβούμε στην κριτική παρουσίαση των κυριότερων επιστημολογικών παραδόσεων (δομολειτουργικών, συγκρουσιακών, συμβολικής διαντίδρασης) αλλά και νεότερων προσεγγίσεων στο πλαίσιο των οποίων προτάθηκαν διαφορετικές και ανταγωνιστικές θεωρήσεις του ρόλου της εκπαίδευσης μέσα στην κοινωνία, επιχειρώντας έτσι να δώσουμε απαντήσεις σε ερωτήματα που αφορούν, για παράδειγμα: τη σχέση του εκπαιδευτικού θεσμού με την οικονομική ανάπτυξη, τη σχέση της σχολικής επίδοσης με την κοινωνική προέλευση(καθορισμένη με βάση παράγοντες όπως κοινωνική τάξη, εθνότητα, “φυλή”) και με την κοινωνική κινητικότητα, τους μηχανισμούς κοινωνικής επιλογής, τη μαθητική διαρροή, τους γλωσσικούς κώδικες, το «κρυφό» αναλυτικό πρόγραμμα, τις τυπικές και άτυπες μορφές μάθησης, την

εγγραμματοσύνη ως εξουσία, τις παιδαγωγικές στρατηγικές εγχάραξης και διαχείρισης της γνώσης, τη σχέση ιδεολογίας και σχολικών εγχειριδίων, την εκπαίδευση ως συμβολική βία, τους επίσημους λόγους (discourses) και τις πολιτικές περί ένταξης/συμπερίληψης και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού στην εκπαίδευση, τη θολή και αμφιλεγόμενη σχέση μεταξύ «εκδημοκρατισμού» της εκπαίδευσης και δημοκρατικού σχολείου, τη σχέση εκπαιδευτικού-μαθητή, τους τίτλους σπουδών στη σύγχρονη συνθήκη κοινωνικής επιτάχυνσης κ.ά.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία (παρουσιάσεις ppt, προβολή βίντεο, ντοκιμαντέρ και ταινιών) • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες (πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης E-learn όπου αναρτάται υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό, UoCWebmail) 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>26</p>
	<p>Διαδραστική διδασκαλία</p>	<p>13</p>
	<p>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</p>	<p>41</p>
	<p>Προετοιμασία για συμμετοχή σε συλλογικές δραστηριότητες στην τάξη</p>	<p>20</p>
	<p>Προετοιμασία για την τελική εξέταση</p>	<p>25</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>125</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνική</p> <p>Οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται με βάση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τη συμμετοχή τους σε συλλογικές δραστηριότητες στην τάξη • Γραπτή τελική εξέταση με ερωτήσεις εκτεταμένης ανάπτυξης. <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης γνωστοποιούνται στο πρώτο μάθημα και υπενθυμίζονται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου.</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ ΣΤΟΝ ΕΥΔΟΞΟ

1. Θάνος, Θ., Καμαριανός Ι., Κυρίδης, Α., & Φωτόπουλος, Ν., *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. Εισαγωγή σε βασικές έννοιες και θεματικές*, Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2017. **(Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 68376944)**
2. Blackledge David & Hunt Barry, *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, Εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2000. **(Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 24160)**
3. Ballantine Jeanne, Hammack Floyd, *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, Εκδ. Επίκεντρο, Αθήνα 2013. **(Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 33154893)**
4. Καντζάρα Βασιλική, *Εκπαίδευση και κοινωνία. Κριτική διερεύνηση των κοινωνικών λειτουργιών της εκπαίδευσης*, Εκδ. Πολύτροπον, Αθήνα 2008. **(Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 75272)**
5. Cribb Alan & Gewirtz Sharon, *Κατανοώντας την εκπαίδευση. Μια κοινωνιολογική θεώρηση*, Εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2011. **(Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 12280931)**
6. Bourdieu Pierre, Passeron Jean-Claude, *Οι κληρονόμοι. Οι φοιτητές και η κουλτούρα*, Εκδ. Καρδαμίτσα, 3^η έκδοση, Αθήνα, 2019. **(Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 24482)**

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Apple, M., *Εκπαίδευση και Εξουσία*, Εκδ. Επίκεντρο, Αθήνα, 2016.

Durkheim E., *Εκπαίδευση και Κοινωνιολογία*, Εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα, 2013.

Bernstein B., *Παιδαγωγικοί κώδικες & κοινωνικός έλεγχος*, Εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2015 [1989].

Bourdieu Pierre, Passeron Jean-Claude, *Η αναπαραγωγή. Στοιχεία για μια θεωρία του εκπαιδευτικού συστήματος*, Εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2014.

Θάνος Θ. (επιμ.), *Η Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ερευνών απάνθισμα*, Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2015.

Κατσικιάς Χ., *Τα παραμύθια της σχολικής μας ζωής. Σχολείο, τάξη και ιδεολογία – Πέρα από τις εκδοχές της κυρίαρχης εκπαιδευτικής ιδεολογίας*, Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2001.

Κυρίδης, Α. *Εκπαιδευτική ανισότητα*, Εκδ. Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη, 2015.

Lahire B., *La raison scolaire. École et pratiques d'écriture, entre savoir et pouvoir*, Presses universitaires de Rennes, Rennes, 2008.

Λάμνιαν Κ. (2001). *Κοινωνιολογική Θεωρία και Εκπαίδευση. Διακριτές προσεγγίσεις*, Εκδ. Μεταίχμιο, 2001.

Mehta J. and Davies S., *Education in a New Society: Renewing the Sociology of Education*, University of Chicago Press, Chicago, 2018.

Μυλωνάς, Θ. *Κοινωνιολογία της Ελληνικής Εκπαίδευσης. Συμβολές*, Εκδ. Gutenberg, 1998.

Νικολάου, Σ.Μ., *Θεωρητικά ζητήματα στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2006.

Νόβα-Καλτσούνη Χ., *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*, Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2010.

Queiroz Jean-Manuel de, *Το σχολείο και οι κοινωνιολογίες του*, Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2000.

Τσουκαλάς Κ., *Εξάρτηση και αναπαραγωγή. Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830-1992)*, Εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, 1992 [1977].

Willis P., *Μαθαίνοντας να δουλεύεις. Πώς τα παιδιά εργατικής προέλευσης επιλέγουν δουλειές της εργατικής τάξης*, Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2012.

Φραγκουδάκη Α., *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης: θεωρίες για την κοινωνική ανισότητα στο σχολείο*. Εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα, 1985.

Χατζηγιάννη, Α. & Βαλάση, Δ., «Ανώτατη εκπαίδευση και αναπαραγωγή των διακρίσεων: Η "μικρή και η μεγάλη πόρτα" στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση», στο Μαλούτας, Θ., Εμμανουήλ, Δ., Ζακοπούλου, Ε., Καυταντζόγλου, Ρ., Χατζηγιάννη, Α. (επιμ.), *Κοινωνικοί μετασχηματισμοί και ανισότητες στην Αθήνα του 21ου αιώνα*, ΕΚΚΕ, Αθήνα, 2009, σ. 207-245.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Η Έρευνα στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (Ε-ΚΕ)

Σύγχρονη εκπαίδευση

British Journal of Sociology of Education

Éducation et Sociétés

International Journal of Sociology of Education

Sociology of Education

